

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0050-226
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького
ID ОП у ЄДЕБО	5278
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Освітньо-професійна програма «Економіка довкілля і природних ресурсів», другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 05-«Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://lvet.edu.ua/images/step/2019/10/29/Звіт_про_самооцінювання_Ек.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Костишина Тетяна Адамівна
Члени експертної групи	Селінний Михайло Михайлович, Натолочна Марія Анатоліївна
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Спостерігачі	Не залучалися
Дати виїзду до ЗВО	4-6 грудня 2019 року
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://lvet.edu.ua/images/step/2019/12/20/programa%20vizytu.docx
Дата надходження звіту до Національного агентства	20 грудня 2019 року
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для вводу текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

+ відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Підстави для прийняття рішення про відмову акредитації відсутні, оскільки: у поданих документах недостовірних відомостей не виявлено, робота експертної групи здійснювалася відповідно до затвердженого плану, представники ЗВО не створювали перешкод для роботи експертної групи. Протиправних або недобросовісних дій ЗВО, які б унеможливили проведення акредитаційної експертизи не було. Достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється, немає.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма в цілому відповідає Критеріям акредитації та є актуальною, враховуючи вимоги сучасного ринку праці, інтереси стейкхолдерів, напрями розвитку спеціальності та ЗВО. Цілі ОП є чіткими, структура та зміст логічними і послідовними, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту». Форми навчання відповідають сучасним вимогам вищої освіти, цілям ОП. Для реалізації ОП є необхідний рівень матеріально-технічних ресурсів, кадрове та навчально-методичне забезпечення. Значна увага ЗВО приділяється відкритості та прозорості, дотриманню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. Важливим аспектом є високий рівень задоволеності здобувачів вищої освіти, що було виявлено у процесі реалізації програми акредитації. Професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП, місії та стратегії розвитку ВНЗ. Результати акредитаційної експертизи показують, що ОП та освітня діяльність ВНЗ відповідають усім Критеріям акредитації з невеликими, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Ціль ОП відповідає місії та стратегії розвитку Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. За загальним обсягом кредитів ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» відповідає Проекту стандарту за спеціальністю «Економіка» для другого (магістерського) освітнього рівня, а також вимогам Закону України «Про вищу освіту». В ОП значна увага приділена практичній підготовці завдяки наявності компонент, які були рекомендовані роботодавцями. Важливе місце при реалізації ОП посідає набуття здобувачами соціальних навичок. Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Процедури вступу є чіткими та зрозумілими, що підтверджено в ході бесіди зі здобувачами та на веб-сайті приймальної комісії ЗВО. Наявність публічного доступу до документів ЗВО, що регулюють вступ до освітньої програми та оцінку результатів навчання, отриманих у інших ЗВО. Учасники освітнього процесу мають можливість вільно отримувати повну інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв їх оцінювання. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми забезпечується закладом вищої освіти. Високий рівень інтернаціоналізації закладу. Значна фінансова підтримка від іноземних партнерів в плані матеріально технічного забезпечення. Надання можливості обміну студентами, підвищення кваліфікації викладачами за кордоном, стажування студентів за кордоном. Критерії оцінювання чітко структуровані і вчасно доносяться студентам, що є

зрозумілим всім учасникам освітнього процесу. Процедура дотримання академічної доброчесності дисциплінує здобувачів та стимулює створювати продукт інтелектуальної власності і закликає поважати авторське право. Процедура оцінювання та оскарження результатів навчання прозора і зрозуміла всім здобувачам вищої освіти. Серед сильних сторін слід відмітити чітку систему стимулювання педагогічної майстерності, яка здійснюється на основі рейтингування викладачів, включає в себе такі показники як викладацька, наукова діяльність, професійне зростання та підвищення викладацької майстерності. Дана система задовольняє потреби всіх учасників освітнього процесу, про що було засвідчено в очних зустрічах з представниками адміністрації та НПП. Слід відмітити співпрацю гаранта, кафедри, здобувачів з роботодавцями. Частина роботодавців є випускниками ЗВО, які розуміють проблеми та специфіку підготовки за даною освітньо-професійною програмою та беруть активну участь у реалізації освітнього процесу. Сильними сторонами є хороша інфраструктура, особливо спортивного комплексу, практика підтримки здобувачів-сиріт та консультації і моніторинг податкових декларацій викладачів. Викладачі даної ОП та завідувач кафедри обговорюють ОП із здобувачами та роботодавцями і враховують їхні побажання при перегляді програми. Викладачі даної освітньої програми, а також керівник відділу забезпечення якості вищої освіти та навчально-методичної частини дійсно натхненно працюють для покращення ОП та культури якості в університеті. ЗВО всіляко сприяє працевлаштуванню здобувачів через оголошення про працевлаштування на сайті та особисті комунікації зі здобувачами. Інформація про освітній процес та саму ОП донесена до здобувачів в повному обсязі.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Найявні недоліки не є суттєвими. Надані рекомендації щодо удосконалення ОП та освітнього процесу. Пропозиції, щодо удосконалення ОП: результати обговорення із стейкхолдерами та внесення пропозицій на основі досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм та практичного досвіду фіксувати документально; з метою підвищення результатів навчання, визначити періодичність перегляду та оновлення ОП. Необхідним є удосконалення процедури ознайомлення з вибірковими дисциплінами. Відсутність документу, що регламентує чітку процедуру вибору здобувачами освіти вибіркових дисциплін. Є необхідність доповнити перелік вибіркових дисциплін. Розглянути можливість запровадження дуальної форми освіти. Розширити можливість набуття здобувачами освіти соціальних навичок, які є необхідними в практичній діяльності. Відсутність правил для визнання результатів навчання, які отримані за фахом у неформальній освіті. Рекомендуємо розробити та затвердити тимчасове положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відповідно до чинного законодавства. Визначити можливості для започаткування практик економічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП. Практично всі робочі програми дисциплін щорічно оновлюються, але за певними програмами не можна стверджувати про їх оновлення протягом останнього року. Експертна група рекомендує поступово розробити

силабуси дисциплін, що викладаються на освітній програмі. Необхідно доопрацювати порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Відсутність процедури он-лайн тестування з метою самоконтролю або проміжного контролю знань. З цією метою можна було б застосувати, наприклад, Google-форми. Вдосконалити механізм стимулювання за видання монографій та статей в виданнях, що входять до наукометричних баз. При перегляді критеріїв рейтингування врахувати специфіку наряду роботи даної кафедри. Недоліком є недостатнє висвітлення інформації про антикорупційні заходи на сайті та в соцмережах ЗВО. Рекомендацією буде оцифрувати накази, антикорупційні програми та подібне, і відображати всю інформацію на сайті разом з висвітленням подій та заходів, що стосуються антикорупційної діяльності. Рекомендацією комісії буде висвітлити документи, що регулюють процес перегляду ОП на сайті ЗВО, а також інформувати всіх стейкхолдерів про засідання Комісії по перегляду ОП через веб-сайт також. Немає практики публікування проєкту зміненої ОП. Однак, оскільки проєкт розробляється і затверджується на Комісії з перегляду ОП, то рекомендацією буде: розміщення оголошення про засідання даної комісії на офіційному веб-сайті ЗВО для залучення більшої кількості стейкхолдерів на засідання і врахування їхніх побажань. Також недоліком є неповне висвітлення нормативних документів, прийнятих в ЗВО в мережі інтернет. Рекомендацією є відобразити на сайті ЗВО всі нормативно-правові документи, що стосуються освітнього процесу.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі ОП полягають у підготовці фахівців з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, знаннями та навичками, необхідними для вирішення завдань раціонального використання природних ресурсів в АПК. Цілі ОП сформовані чітко, відповідають місії та стратегії ЗВО, які визначені Статутом та Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу. Ця відповідність була також чітко сформульована ректором та гарантом даної програми під час запланованих в програмі акредитації зустрічей.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

ОП розроблено з урахуванням глобалізаційних процесів, можливості інтеграції України у світове освітнє середовище та економічний простір. Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. Це було підтверджено під час проведення зустрічей з представниками роботодавців, які особисто були присутні: Дигдало П.М. – директор з розвитку Сільськогосподарського дорадчого центру «Фермерська Країна», Вуйцик І.М. – голова управи Львівської Аграрної палати, Кільган І.С. – голова фермерського господарства, Кушак Г.І. – заступник директора Західно-української регіональної агропромислової біржі, Лебедович Я.П. – ТОВ «Західний регіональний консалтинг центр, Савка М.В. – заступник директора Інституту сільського господарства Карпатського регіону, науково-педагогічними працівниками та студентами. Обговорення програмних результатів ОП, доповнення їх певними пропозиціями, проводилося під час засідань та дискусій на кафедрі (протокол №1 від 18.05.2017 р., протокол №1 від 06.05.2019 р., протокол №2 від 18.06.2019 р.), у форматі круглого столу та інших зустрічей викладачів та роботодавців.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі та програмні результати навчання націлені на підготовку магістрів, які можуть бути конкурентоспроможними на ринку праці як України, так і зарубіжних країн. Пріоритетом даної освітньо-професійної програми є її орієнтація на сучасні наукові дослідження в галузі економічних дисциплін та управління ресурсами довкілля, наукові результати із врахуванням сучасних тенденцій світового соціо-економіко-екологічного розвитку. Обов'язковою умовою є проходження виробничої практики на підприємствах різних

галузей в рамках даної ОП та форм власності. Це підтверджується даними, що подані у самоаналізі, науковими публікаціями, спілкуванням із випускниками та роботодавцями.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).
За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

В основному ОП відповідає Проекту стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для другого «магістерського» рівня вищої освіти. Необхідно відмітити, що освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, враховуючи формування загальних та фахових програмних компетентностей. Форма атестації здобувачів вищої освіти у цілому відповідає вимогам Проекту стандарту.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Ціль ОП відповідає місії та стратегії розвитку Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Пропозиції, щодо удосконалення ОП: результати обговорення із стейкхолдерами та внесення пропозицій на основі досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм та практичного досвіду фіксувати документально; з метою підвищення результатів навчання, визначити періодичність перегляду та оновлення ОП.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.3 та 1.4 і ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що є несуттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Освітньо-професійна програма оновлена 29.08.2019 року. Обсяг освітньо-професійної програми становить 90 кредитів ЕКТС відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту», де зазначено обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЕКТС. Стандарт вищої освіти відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми має чітку структуру, освітні компоненти, включені до освітньо-професійної програми, складають чітку структуру про що засвідчено в структурно-логічній схемі. В матриці відповідності програмних результатів навчання відповідним компонентам освітніх програм (таблиця 5 ОПП). В робочих програмах дисциплін зазначені програмні компетентності та програмні результати навчання, які досягаються зазначеної компонентою ОПП. Робочі програми містять п.12 «Погодження міждисциплінарних зв'язків», який забезпечує узгодження з освітніми компонентами.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності «Економіка», що підтверджується тематичним змістом обов'язкових компонентів ОП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Індивідуальна освітня траєкторія забезпечується вибіркоким блоком дисциплін, який становить 23 кредити ЄКТС (25,5%), відповідно до ОПП. Згідно Тимчасового Положення про організацію освітнього процесу ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького, затверджено наказом ректора №136 від 30.06.2015 року.

https://lvet.edu.ua/images/doc/NormativniDocumentu/Nove_Polozennya_2015_final.pdf Блок Вибіркові дисципліни формується: 70% вибір навчального закладу; 30% вибір студентів. Здобувачі вищої освіти записуються на вибіркові дисципліни в деканаті. Перелік вибірових дисциплін розміщений на сайті університету <https://lvet.edu.ua/index.php/navchalna-robota/kataloh-navchalnykh-dystsyplin-vilnoho-vyboru-studentiv-2.html> Здобувачі вищої освіти мають індивідуальний навчальний план студента.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітньо-професійною програмою передбачено дослідницько-аналітичну практику в обсязі 6 кредитів ЄКТС. Практика передбачена на 2 семестрі першого року навчання. Практика проходить відповідно до Положення про організацію та проведення практик ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького, затверджено наказом ректора від 24.11.2016 року.

https://lvet.edu.ua/images/doc/navchalna_robota/ZakonodavshaBaza/PolozhProPraktuky.pdf Наявна Програма виробничої практики для студентів магістратури галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка, рекомендовані до друку 31.08.2017 року. Зміст звіту з практики здобувачів вищої освіти відповідає встановленим вимогам вищезазначених документів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок забезпечується програмними компетентностями (ЗКЗ здатність проявляти лідерські навички, мотивувати людей та працювати в команді) забезпечується освітніми компонентами: організація агроєкобізнесу, екологічне підприємництво, соціальна та корпоративна відповідальність в бізнесі.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 - «Економіка» рівнем вищої освіти «магістр» на даний час відсутній. При роботі використовували Проект стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг освітніх компонентів зазначений в навчальному плані реалізовується через робочі навчальні плани на кожен навчальний рік.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

За даною ОП можлива підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання відповідно до Тимчасового положення про організацію освітнього процесу. Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти в рамках освітньої програми спеціальності 051 «Економіка» не здійснюється. В цьому контексті в університеті застосовують залучення професіоналів-практиків, експертів, представників роботодавців до проведення аудиторних занять, залучення роботодавців до оцінки ОП, проведення наукових заходів (конференцій, круглих столів, семінарів) за участю практиків. Працівники кафедри беруть участь у спеціалізованих виставках, зібраннях, присвячених питанням працевлаштування, які проводяться в університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

За загальним обсягом кредитів ОП «Економіка довілля і природних ресурсів» відповідає Проекту стандарту за спеціальністю «Економіка» для другого (магістерського) освітнього рівня, а також вимогам Закону України «Про вищу освіту». В ОП значна увага приділена практичній підготовці завдяки наявності компонент, які були рекомендовані роботодавцями. Важливе місце при реалізації ОП посідає набуття здобувачами соціальних навичок.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Необхідним є удосконалення процедури ознайомлення з вибірковими дисциплінами. Відсутність документу, що регламентує чітку процедуру вибору здобувачами освіти вибіркових дисциплін. Є необхідність доповнити перелік вибіркових дисциплін. Розглянути можливість запровадження дуальної форми освіти. Розширити можливість набуття здобувачами освіти соціальних навичок, які є необхідними в практичній діяльності.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час реалізації програми акредитації було встановлено, що правила прийому на навчання за ОП є чіткими і зрозумілими. Вони оприлюднені на сайті ЗВО, офіційному веб-сайті приймальної комісії Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Правила прийому на навчання достатньо мірою структуровані, не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Правил прийому відбір для навчання за ОП проводиться у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови та фахового вступного випробування. Зміст вступних випробувань відповідає рівню компетентностей, потрібних для навчання за магістерською програмою. Правила прийому враховують особливості освітньо-професійної програми «Економіка довкілля та природних ресурсів» другого (магістерський) рівень освіти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Основними документами ЗВО, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є Тимчасове положення про організацію освітнього процесу та Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін при переведенні, поновленні, зарахуванні або академічної мобільності здобувача вищої освіти, що передбачає зарахування кредитів відповідно до набутих компетентностей згідно з діючою нормативною базою. Під час експертною перевірки, механізм визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, не був перевірений у зв'язку із відсутністю на цій ОП здобувачів, які були учасниками програм академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У зв'язу з тим, що ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» за ступенем магістр діє в освітньому процесі лише другий рік, подібні прецеденти відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Процедури вступу є чіткими та зрозумілими, що підтверджено в ході бесіди зі здобувачами та на веб-сайті приймальної комісії ЗВО. Наявність публічного доступу до документів ЗВО, що регулюють вступ до освітньої програми та оцінку результатів навчання, отриманих у інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Відсутність правил для визнання результатів навчання, які отримані за фахом у неформальній освіті. Рекомендуємо розробити та затвердити тимчасове положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відповідно до чинного законодавства. Визначити можливості для започаткування практик економічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3. Враховуючи відсутність процедури за підкритерієм 3.4, необхідно приділити увагу розробці проекту таких процедур. Враховуючи різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми та методи навчання і викладання здійснюється відповідно до «Тимчасового положення про організацію освітнього процесу» https://lvet.edu.ua/images/doc/NormativniDocumentu/Nove_Polozennya_2015_final.pdf В освітньо-професійній програмі використовують різні методи і прийоми навчання, як традиційної системи, так й інноваційні інтерактивні методики. Їх відповідність програмним результатам окремо по кожному освітньому компоненту пояснюється в робочих програмах. Викладачами застосовуються методи навчання: лекції, (вступні, тематичні, оглядові, заключні, проблемні), лекції-візуалізації, практичні заняття (кейси, вправи, графічні, метод проектування та інші) з використанням мультимедійного обладнання. Використовуються кращі практики викладання, викладачами які мають значний практичний досвід та підвищили кваліфікацію за кордоном. Здобувачі вищої освіти мають можливість вибрати напрям і тематику наукових досліджень, вільно обирають тему випускної кваліфікаційної роботи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Загальна інформація міститься в графіку навчального процесу, який визначає календарні терміни семестрів, навчальних занять, екзаменаційних сесій, практик, канікул на кожний рік навчання за певною освітньо-професійною програмою, підготовки атестаційних робіт, випускної атестації студентів. Графік навчального процесу розміщений на сайті університету https://lvet.edu.ua/images/doc/student/dena_forma.jpg та на інформаційному стенді факультету. Щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів вся інформація міститься в робочих програмах. В спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було підтверджено їх обізнаність стосовно змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Всі навчальні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки передбачають можливість проведення наукових досліджень під керівництвом викладача. Для більш успішного проведення досліджень та написання наукових робіт на першому курсі магістратури викладається дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень». Здобувачі вищої освіти приймають участь в круглих столах, науково-практичних конференціях. Так, здобувач вищої освіти 2 року навчання Чарко Т.П.

приймала участь в круглому столі «Розвиток туризму в Україні: виклики та перспективи» 26 вересня 2019 року з доповіддю Сучасний стан родовищ пиліодів і їх вплив у розвиток рекреаційно-туристичного потенціалу регіону. Чарко Т.П. приймала участь в XIX всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми студентської молоді в сучасних інтеграційних умовах 16-17 квітня 2019 року» доповідь «Сільські території в світлі проблем безпеки регіону».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі кафедри оновлюють навчально-методичні комплекси дисциплін. Так, з дисципліни фінанси природокористування оновлено методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів спеціальності 051 «Економіка» затверджені науково-методичною радою факультету протокол №1 від 30.08.18 року, методичні рекомендації для проведення практичних, семінарських занять та самостійної роботи студентів (денної та заочної форми навчання) факультету економіки та менеджменту з курсу «Економіка ресурсозбереження». – Львів, 2019. – 33с., методичні рекомендації з дисципліни «Екологічне підприємництво» для студентів факультету економіки та менеджменту за напрямом підготовки «051 Економіка». – Львів, 2019. – 60с., методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної підготовки з навчальної дисципліни «Еколого-економічний аналіз діяльності підприємств» для студентів спеціальності 051 «Економіка» («Економіка довкілля і природних ресурсів»), Методичні рекомендації з дисципліни «Організації агроєкобізнесу» для самостійної роботи студентів 051 «Економіка» спеціалізації «Економіка довкілля і природних ресурсів» - Львів, 2019. – 39с. Оновлюється базова література в робочих програмах. Запрошуються кращі фахівці в галузі для проведення тренінгів та семінарів, під час яких аналізуються робочі програми навчальних дисциплін та пропонуються рекомендації щодо оновлення змісту. Перегляд робочих програм дисциплін засвідчив про щорічне їх оновлення. Наявні зміни в тематичному плані робочих програм, оновлена базова і додаткова література.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчання пов'язане із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО передусім завдяки можливості відвідувати гостьові лекції представників закордонних бізнес-структур, прийняти участь у міжнародних конференціях та інших формах заходів, де студенти мають можливість вивчити закордонний досвід у представників інших країн. Підписані угоди про співробітництво з навчальними закладами за кордоном, а саме: Жешівським університетом м. Жешув, Польща, Вроцлавським природничим університетом, Економічним університетом м.Бидгощ, Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, Нейнбург, Німеччина, Вищою школою міжнародних відносин суспільної комунікації м. Хелм та рядом інших навчальних закладів: <https://lvet.edu.ua/index.php/mizhnarodna-diiialnist/vuzu-partnery.html>. Це дозволяє викладачам проходити стажування за кордоном, проводити спільні наукові дослідження.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Учасники освітнього процесу мають можливість вільно отримувати повну інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання результатів навчання. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми забезпечується закладом вищої освіти. Високий рівень інтернаціоналізації закладу. Значна фінансова підтримка від іноземних партнерів в плані матеріально технічного забезпечення. Надання можливості обміну студентами, підвищення кваліфікації викладачами за кордоном, стажування студентів за кордоном.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Практично всі робочі програми дисциплін щорічно оновлюються, але за певними програмами не можна стверджувати про їх оновлення протягом останнього року. Експертна група рекомендує поступово розробити силабуси дисциплін, що викладаються на освітній програмі.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Цілісність встановлених релевантних фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про повну відповідність усіх підкритеріїв Критерія 4 встановленим вимогам з недоліками, що є несуттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Система оцінювання знань студентів включає поточний, проміжний та семестровий контроль. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються наступною системною роботою: ґрунтовним підходом кафедр до їх планування і формулювання; наскрізною роз'яснювальною роботою зі студентами; висвітленням в робочій програмі критеріїв і процедури оцінювання студентів за кожною окремою змістовою частиною дисципліни та загально семестровим контролем. Критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими детально представлені в робочих програмах дисциплін. Викладачі на першому занятті ознайомлюють здобувачів вищої освіти з заходами та критеріями оцінювання для кожного окремого компоненту. До того ж на початку семестру відбувається загальне зібрання зі здобувачами вищої освіти, де обговорюються вищезазначені питання. На сайті університету розміщено Тимчасове Положення про організацію освітнього процесу ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького. https://vet.edu.ua/images/doc/NormativniDocumentu/Nove_Polozennya_2015_final.pdf. В ньому зазначені види контрольних заходів, оцінювання та оформлення результатів навчання. При спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було підтверджено вищезазначену інформацію.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Формою атестації є захист випускної кваліфікаційної роботи (магістерської роботи згідно навчального плану). Випускна кваліфікаційна робота передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань; розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою проекту (роботи). Вимоги до виконання випускних кваліфікаційних робіт представлені в «Методичних рекомендаціях щодо виконання та оформлення випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура проведення контрольних заходів регулюється окремими розділами Тимчасового Положення про організацію освітнього процесу ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького. Повторне складання іспитів та диференційованих заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. При виникненні конфліктних ситуацій здобувачі вищої освіти можуть звернутись до декана з заявою. За даним фактом буде створена комісія, яка прийматиме рішення щодо певної конфліктної ситуації. При спілкуванні з здобувачами вищої освіти ними зазначено, що таких ситуацій не виникало.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті університету в розділі антиплагіат розміщена інструкція для інтерпретації звіту подібності у антиплагіатній системі, інструкція академічного користувача антиплагіатної системи, заява про оригінальність роботи. Всі наукові роботи проходять перевірку на оригінальність. В ході бесіди з НПП було встановлено що усі праці (монографії, методичні розробки тощо) перед затвердженням проходять процедуру рецензування та перевірку на плагіат. Ведеться робота щодо запровадження перевірки випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр. Фактично встановлено, що процедура перевірки на оригінальність є чіткою та зрозумілою для здобувачів

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Критерії оцінювання чітко структуровані і вчасно доносяться студентам. Процедура проста та зрозуміла всім учасникам освітнього процесу. Процедура дотримання академічної доброчесності дисциплінує здобувачів та стимулює створювати продукт інтелектуальної власності і закликає поважати авторське право. Процедура оцінювання та оскарження результатів навчання прозора і зрозуміла всім здобувачам вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Необхідно доопрацювати порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Відсутність процедури он-лайн тестування з метою самоконтролю або проміжного контролю знань. З цією метою можна було б застосувати, наприклад, Google-форми.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1.,5.2, 5.3 і 5,4. Цілісність встановлених релевантних фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерія 5 встановленим вимогам. Наявний недолік (відсутність процедури он-лайн тестування з метою самоконтролю або проміжного контролю знань), є несуттєвим.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи встановлено, що науково-педагогічні працівники задіяні в освітньому процесі на освітньо-професійній програмі відповідають академічній та професійній кваліфікації. Достовірність інформації поданої в звіті самооцінювання в Таблиці 2. «Зведена інформація про викладачів» підтверджена наявністю фахових публікацій за тематикою кафедри, статей у виданнях, що включені до наукометричних баз (Web of Science, Scopus), монографій, підручників та посібників, методичних рекомендацій, статей в науково-практичних виданнях тощо. З'ясовано, що кваліфікація групи забезпечення освітнього процесу за даною ОП сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП під час конкурсного добору регламентується порядком заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького <https://lvet.edu.ua/images/step/2019/6/03/zam%20vak%20posad.pdf> До переліку документів входить заява на ім'я ректора, особовий листок з обліку кадрів, належно завірені копії документів: про вищу освіту з додатками, про наукові ступені, вчені та почесні звання; список друкованих праць, медична довідка про проходження психіатричного огляду (ПКМ № 1465 від 27.09.2000р.), згода на обробку персональних даних, висновок кафедри (зі звітами про виконану роботу та виконання умов контракту (виконання вимог до учасника конкурсу для осіб, які працювали на неконтрактній основі)), витяг з протоколу засідання кафедри про обговорення відкритого заняття з оцінкою та інформаційну картку.. Це забезпечує попередній відбір якісних претендентів. Вимоги та оцінка професійного рівня претендентів зазначені в розділі 4 положення. Під час спілкування з гарантом ОП було підтверджено, що підбір кадрів спрямований на успішну реалізацію освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Тісна співпраця з роботодавцями на кафедрі підтверджена в спілкуванні з роботодавцями на запланованій зустрічі. Роботодавці здійснювали рецензування освітньо-професійної програми, сприяють проходженню практики здобувачами вищої освіти на підприємствах з можливістю подальшого працевлаштування. Здійснюють рецензування випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. Даний факт підтверджено угодами про співпрацю з роботодавцями та переліком баз практики розміщений на сайті університету <https://lvet.edu.ua/index.php/navchalna-robota/praktychna-pidhotovka/bazy-praktyky.html>.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Університет залучає до аудиторних занять на освітньо-професійній програмі професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, запрошуючи їх на лекційні та практичні заняття. Теоретичні знання отримані на таких зустрічах закріплюються на виїзних практичних заняттях в умовах господарств під час виконання конкретних виробничих процесів.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Університет сприяє академічній мобільності науково-педагогічних працівників, сприяє підвищенню кваліфікації НПП, стажування за кордоном в навчальних закладах партнерах. Проводиться щорічне оцінювання НПП, <https://lvet.edu.ua/index.php/navchalna-robota/reitynh.html>. Здійснюється на основі положення про щорічне оцінювання НПП https://lvet.edu.ua/images/doc/NormativniDocumentu/Polozhennja_pro_rejtongovu_ocinkuNNP.pdf Провідні науковці та співробітники університету проводять лекції, семінари, ознайомлення з новими технологіями навчання, оволодіння методами і прийомами професійної педагогічної діяльності, підвищення рівня комп'ютерної грамотності та навичок роботи з інтернет-технологіями що сприяє підвищенню професійної майстерності викладачів. Працює наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених. <https://lvet.edu.ua/index.php/nauka/naukovoho-tovarystva-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-i-molodykh-vchenykh.html>

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Передбачено матеріальне заохочення викладачів за результатами оцінювання науково-педагогічної професійної діяльності викладачів. Здійснюється матеріальне стимулювання при отриманні вченого ступеня або звання, а також стимулювання наукових керівників, консультантів. Ректор видає наказ щодо преміювання вищезазначених НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Серед сильних сторін слід відмітити чітку систему стимулювання педагогічної майстерності, яка здійснюється на основі рейтингування викладачів, включає в себе такі показники як викладацька, наукова діяльність, професійне зростання та підвищення викладацької майстерності. Дана система задовольняє потреби всіх учасників освітнього процесу, про що було засвідчено в очних зустрічах з представниками адміністрації та НПП. Слід відмітити співпрацю гаранта, кафедри, здобувачів з роботодавцями. Частина роботодавців є випускниками ЗВО, які розуміють проблеми та специфіку

підготовки за даною освітньо-професійною програмою та беруть активну участь у реалізації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Вдосконалити механізм стимулювання за видання монографій та статей в виданнях, що входять до наукометричних баз. При перегляді критеріїв рейтингування врахувати специфіку напряму роботи даної кафедри.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6: Освітньо-професійна програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3 і 6.4. Крім того, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.5 та 6.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Вся інфраструктура, яка зазначена в звіті про самооцінювання, дійсно присутня в університеті та використовується за призначенням. Аудиторії, комп'ютерні класи, кабінети працівників кафедр є в хорошому стані і деякі з них недавно відремонтовані. Особливо можна відзначити спортивний комплекс університету і його стрімку розбудову за останні декілька років. В гуртожитках є достатньо місця для розміщення усіх бажаючих серед студентів даного ЗВО, а вільні кімнати, виявленні внаслідок моніторингу в жовтні після завершення поселення, можуть бути заселені іншими бажаючими. Єдиним недоліком інфраструктури університету можна вважати відсутність пристосувань для осіб, які переміщуються на візку(пандуси, ліфти). Однак наразі в ЗВО немає здобувачів, які пересуються на візку. Бібліотечний фонд є достатнім для використання всіма здобувачами. Окремо в бібліотеці функціонує "bookcrossing". За фінансової можливості бібліотека отримує примірники сучасної літератури. Читацький квиток є безоплатним. Здобувачі освіти задоволені інфраструктурою та наповненням бібліотечних фондів. Навчально-методичне забезпечення присутнє і сприяє досягненню цілей та програмних результатів. Комісія пересвідчилася у наявності такого методично-навчального забезпечення: методичні рекомендації до оформлення дипломних робіт, методичні рекомендації до оформлення звіту про проходження практики. Здобувачі позитивно відгукуються про наповнення

зазначених вище методичних рекомендації. І хоч в комп'ютерних класах є підключення до мережі Інтернет, безпроводний wi-fi є не по всій території, а на певних визначених місцях. Здобувачі не вважають це недоліком інфраструктури і комісія поділяє їхню позицію.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі та здобувачі вищої освіти підтвердили те, що доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів є безоплатний. Викладачі зазначили, що мають доступ до міжнародних науково-метричних баз через внутрішню систему доступу, яка забезпечується бібліотекою.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі підтверджують те, що інфраструктура їхнього університету є достатня і дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Після огляду корпусів, спортивного комплексу, території та гуртожитків, комісія робить висновок про безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, викладацького та адміністративного складу

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітню, організаційну та консультативну підтримку здобувачам вищої освіти забезпечують викладачі та завідувач кафедри(гарант ОП) і здобувачі повністю задоволені такою підтримкою. Соціальну підтримку надають психолог та студентський капелан. Зі слів представниці відділу соціально-культурного розвитку університету здобувачі вищої освіти користуються соціальною підтримкою і задоволені нею(для моніторингу ситуації, відділ проводить опитування). Однак здобувачі вищої освіти, що навчаються саме за ОП, яка проходить акредитацію, не користуються такого виду підтримкою. Іншою формою соціальної підтримки є привітання зі святом святого Миколая здобувачів вищої освіти даного університету, які є сиротами, за допомогою подарунків, які вручає ректор ЗВО. Таким чином також налагоджується комунікація з цими здобувачами. Здобувачі, які навчаються на даній ОП, такої підтримки не потребують. Інформацію, необхідну для навчання, здобувачі отримують на сайті ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

На даній ОП немає здобувачів з особливими освітніми потребами. Однак університет створює достатні умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими потребами, які навчаються на інших ОП. Доказом цього є залучення здобувачів з особливими потребами через студентське самоврядування до проведення заходів та здійснення проектів, що сприяє їхній соціалізації. І хоч інфраструктура не пристосована для людей, які переміщуються на візку, в університеті наявна спеціальна група людей, які можуть допомогти такій людині за потреби. Наразі здобувачів чи викладачів з такими потребами немає в даному ЗВО.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Для врегулювання конфліктних ситуацій ЗВО запровадив наступний механізм: здобувач чи будь-хто інший може написати заяву-звернення в скриньку, яка розміщена на 1 поверсі; ця заява буде розглянута і буде приймає рішення про врегулювання конфліктної ситуації. За останні декілька років було розглянуто 3 такі заяви, по одній з них було винесено рішення звільнити працівника ЗВО. Щодо запобігання корупції, то в ЗВО є уповноважений з питань корупції, стратегія протидії корупції та антикорупційна програма. Уповноважений з питань корупції проводить перевірку правильності та достовірності інформації в деклараціях викладачів ЗВО і надає їм консультації щодо заповнення декларацій. Також періодично він робить збори для деканів та кураторів груп для проведення організаційної та роз'яснювальної роботи щодо запобігання та протидії корупції в університеті. Недоліком є те, що немає інформації про антикорупційну програму 2019 року. Однак здобувачі не мають скарг і в конфліктних ситуаціях не були замішані. Оскільки уповноважений з питань корупції на момент проведення акредитації був у відпустці, то експертна комісія не змогла отримати інформацію про програму та заходи щодо протидії корупції, які були в 2019 році.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Сильними сторонами є хороша інфраструктура, особливо спортивного комплексу, практика підтримки здобувачів-сиріт та консультації та моніторинг податкових декларацій викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Недоліком є недостатнє висвітлення інформації про антикорупційні заходи на сайті та в соцмережах ЗВО. Рекомендацією буде оцифрувати накази, антикорупційні програми та подібне, і відображати всю інформацію на сайті разом з висвітленням подій та заходів, що стосуються антикорупційної діяльності.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

По всіх підкритеріях 7 критерію є сильні сторони і передові практики, лише для одного підкритерію комісія має рекомендацію. Зважаючи на це ми оцінюємо цей критерій на рівень А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Дана ОП була переглянута в 2019 році. Процедура перегляду є наступною: формується комісія з 4х осіб з кафедри та деканату; запрошуються також здобувачі, роботодавці та викладачі. В ході дискусії пропонуються і затверджуються зміни до ОП. ЗВО пропонує рекомендації для розроблення ОП, які є на сайті університету. ЗВО має проект наказу про обов'язковий перегляд всіх ОП до 10 лютого 2020 року, однак даний проект наказу не опублікований на офіційному веб-сайті.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі ОП підтвердили своє залучення до процесу перегляду ОП, а також вказали, що у вербальній формі пропонують зміни до ОП безпосередньо завідувачу кафедри(гаранту ОП), що є ефективним способом. Один із здобувачів запропонував більше часу присвячувати вивченню дисципліни Агробізнес, і з навчальних планів видно збільшення кредитів для вивчення цієї дисципліни. Здобувачі можуть брати участь в засіданнях комісії по перегляду ОП. Здобувачі висловили своє бажання мати більше практичної частини в навчанні, і наслідком цього стало збільшення часу, присвяченого лабораторним роботам на ОП. Через органи студентського самоврядування перегляд ОП не здійснюється.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Роботодавці здійснюють свою участь в перегляді ОП через запрошення на засідання комісії по перегляду ОП і через анкету-відгук, яка заповнюється ними після проходження практики здобувачем на підприємстві роботодавця, де є питання про зміни в ОП. Експерти ознайомилися із заповненими анкетами від роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попри те, що ОП проходить первинну акредитацію, випускники по даній ОП вже були. Кафедра збирає інформацію про кар'єрний шлях випускників шляхом комунікації з ними безпосередньо. Їх запрошують до проведення лекцій для здобувачів для того, щоб поділитися досвідом своєї роботи. Підтвердженням цього є фото з подібних лекцій та позитивні відгуки про лекцію здобувачів. Деякі випускники також являються власниками підприємств, які беруть на практику здобувачів даною ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО вчасно відреагували на недоліки в ОП, які були виявлені в минулому навчальному році і усунув їх до початку нового навчального року. Це можна бачити порівнявши навчальні плани ОП за два роки. Для реагування на виявленні недоліки в ОП чи освітній діяльності з реалізації ОП Відділ забезпечення якості освіти та акредитації здійснює періодичний моніторинг освітнього процесу, перегляд ОП та контроль виконання стандартів вищої освіти, навчальних планів та нормативів викладених у документах університету.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП проходить первинну акредитацію.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Доказом цього є наступні документи: Положення про відділ забезпечення якості освіти та акредитації та Політика системи менеджменту якості 2019 року, які розміщені на сайті ЗВО. Для підтримання культури якості ЗВО здійснює наступні заходи: опитування здобувачів, роботодавців, аналіз ринку праці, комунікація із випускниками університету, забезпечення безперешкодної діяльності студентського самоврядування, публікації пропозицій роботи для здобувачів за відповідною ОП. Під час акредитації експерти переконалися в бажанні та зусиллях працівників ЗВО і викладачів ОП підтримувати рівень якості освіти та підвищувати його. ЗВО вважає найкращим показником якості освіти, яку він надає, кінцевий результат – працевлаштований здобувач з достатнім багажем теоретичних та практичних авичків. Тож ЗВО, викладачі ОП та гарант ОП всіляко спонукають здобувачів до цього і пропонують їм хороше працевлаштування.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Викладачі даної ОП та завідувач кафедри обговорюють ОП із здобувачами та роботодавцями і враховують їхні побажання при перегляді програми. Викладачі даної освітньої програми, а також керівник відділу забезпечення якості вищої освіти та навчально-методичної частини справді натхненно працюють для покращення ОП та культури якості в університеті. ЗВО всіляко сприяє працевлаштуванню здобувачів через оголошення про працевлаштуванні на сайті та особисту комунікацію зі здобувачами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Рекомендацією комісії буде висвітлити документи, що регулюють процес перегляду ОП на сайті ЗВО, а також інформувати всіх стейкхолдерів про засідання Комісії по перегляду ОП через веб-сайт також.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ЗВО не тільки виконує критерії, а й має такі передові практики для внутрішнього забезпечення якості освіти: націленість працівників ЗВО на кінцевий результат – працевлаштування здобувачів, залучення всіх стейкхолдерів до процесу перегляду ОП шляхом участі в комісії з перегляду ОП, врахування побажань здобувачів висловлених у вербальній комунікації з гарантом ОП, що свідчить про рівень довіри як з боку здобувачів до гаранта ОП, так і у зворотньому напрямку.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Всі процедури та правила щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу є доступними для них. Вони регламентуються головно Статутом університету (<https://lvet.edu.ua/images/doc/templates/Universitet/NormativniDocument/statut2017.pdf>) та Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу (https://lvet.edu.ua/images/doc/NormativniDocumentu/Nove_Polozennya_2015_final.pdf). Права та обов'язки дотримуються, жодних скарг від учасників освітнього процесу не було виявлено.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО не має практики публікування проекту ОП зі змінами на офіційному веб-сайті. Для отримання зауважень щодо ОП існує практика анкетування здобувачів та роботодавців. На сайті розміщена інформація про освітню програму(в переліку) за посиланням: <https://lvet.edu.ua/index.php/navchalna-robota/osvitni-prohramy.html> . Інформації достатньо для інформування всіх стейкхолдерів. Здобувачі підтвердили те, що цю інформацію на сайті вони переглядали про вступі.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті розміщена інформація про освітню програму(в переліку) за посиланням: <https://lvet.edu.ua/index.php/navchalna-robota/osvitni-prohramy.html> . Інформації достатньо для інформування всіх стейкхолдерів. Здобувачі підтвердили те, що цю інформацію на сайті вони переглядали про вступі.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Інформація про освітній процес та саму ОП донесена до здобувачів в повному обсязі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Немає практики публікування проєкту зміненої ОП. Однак, оскільки проєкт розробляється і затверджується на Комісії з перегляду ОП, то рекомендацією буде: розміщення оголошення про засідання даної комісії на офіційному веб-сайті ЗВО для залучення більшої кількості стейкхолдерів на засідання і врахування їхніх побажань. Також недоліком є неповне висвітлення нормативних документів, прийнятих в ЗВО в мережі інтернет. Рекомендацією є відобразити на сайті ЗВО всі нормативно-правові документи, що стосуються освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Два з трьох підкритеріїв дотримані, але без передових практик. Один підкритерій недотримується, однак є реальний процес залучення побажань щодо перегляду ОП зі сторони всіх стейкхолдерів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10:

Виберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Не застосовується

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Место для ввода текста.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень А
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень А
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	Виберіть елемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- + програма відвідування ЗВО
- інші документи Место для вводу текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис) (ПІБ)

Члени експертної групи (електронні підписи) (ПІБ)

(ПІБ)